

A-CYCLUS VIJFENTWINTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

- Eerste lezing: Jesaja 55,6-9
- Tweede lezing: Filippenzen 1,20C-24.27A
- Evangelielezing: Matteüs 20,1-16A
- Commentaar bij de lezingen: Leven met het oog op het Koninkrijk van de Hemel

JESAJA 55,6-9

Eerste lezing uit de profeet Jesaja

Zoekt de Heer nu Hij zich laat vinden,
roept Hem aan nu Hij nabij is.

De ongerechte moet zijn weg verlaten,
de zondaar zijn gedachten;

hij moet naar de Heer terugkeren

- de Heer zal zich erbarmen -

terug naar onze God, die altijd wil vergeven.

Uw gedachten zijn nu eenmaal niet mijn gedachten,
mijn wegen niet uw wegen

- is de godsspraak van de Heer -

maar zoals de hemel hoog boven de aarde is,

zo hoog gaan mijn wegen uw wegen te boven

en mijn gedachten uw gedachten.

FILIPPENZEN 1,20C-24.27A

Tweede lezing uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Filippi

Broeders en zusters,

Of ik leven moet of sterven, Christus zal in mij verheerlijkt worden.

Voor mij toch is het leven Christus

en het sterven een winst.

Maar blijf ik leven, dan wacht mij vruchtbare arbeid.

Daarom weet ik niet wat ik moet kiezen.

Ik word naar twee kanten getrokken:

ik verlang heen te gaan om bij Christus te zijn,

want dat is verreweg het beste.

Maar voor u is het nuttiger dat ik nog hier blijf.

Alleen, gij moet een leven leiden

dat het evangelie van Christus waardig is.

MATTEÛS 20,1-16A

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

In die tijd vertelde Jezus aan zijn leerlingen de volgende gelijkenis:

"Met het Rijk der hemelen is het als met een landeigenaar

die vroeg in de morgen uitging

om arbeiders te huren voor zijn wijngaard.

Hij werd het met de arbeiders eens voor een denarie per dag

en stuurde ze naar zijn wijngaard.

Rond het derde uur ging hij er weer op uit

en zag nog anderen werkeloos op de markt staan.

En hij zei tot hen:

Gaat ook naar mijn wijngaard

en ik zal u geven wat billijk is.

En zij gingen.

Rond het zesde en negende uur ging hij nog eens uit

en deed hetzelfde.

Rond het elfde uur ging hij opnieuw uit

en vond er weer anderen staan.

Hij zei tot hen:

"Wat staat ge hier de hele dag werkeloos?"

Ze antwoordden hem:

"Niemand heeft ons gehoord."

Daarop zei hij tot hen:

"Gaat ook gij naar mijn wijngaard."

Bij het vallen van de avond

sprak de eigenaar van de wijngaard tot zijn rentmeester:

Roep de arbeiders en betaal hen uit,
te beginnen met de laatsten en zo tot de eersten.
Toen de arbeiders van het elfde uur kwamen,
kregen zij elk een denarie;
toen nu ook de eersten kwamen,
meenden dezen dat zij meer zouden krijgen,
maar ook zij kregen ieder de overeengekomen denarie.
Ze namen hem wel aan,
maar begonnen tegen de landeigenaar te morren
en zeiden:
Dezen hier, die het laatst gekomen zijn,
hebben maar een uur gewerkt
en gij stelt ze gelijk met ons
die de last van de dag en de brandende hitte hebben gedragen.
Maar hij antwoordde een van hen:
"Vriend, ik doe u toch geen onrecht?
Zijt gij niet met mij overeengekomen voor een denarie?
Neem wat u toekomt en ga heen.
Ik wil aan degene die het laatst gekomen is,
evenveel geven als aan u.
Mag ik soms met het mijne niet doen wat ik verkies
of zijt ge kwaad, omdat ik goed ben?
Zo zullen de laatsten de eersten
en de eersten de laatsten zijn."

COMMENTAAR BIJ DE LEZINGEN

Jean Bastiaens

Leven met het oog op het Koninkrijk van de Hemel

Het is belangrijk om steeds een onderscheid te blijven maken tussen de Kerk en het Koninkrijk van de Hemel. De Kerk is een concrete gemeenschap van mensen die zich samengeroepen weten om Jezus te volgen. In die Kerk is, volgens de evangelist Matteüs, iedereen fundamenteel gelijk: juist omdat we GOD mogen aanspreken als Vader, zijn wij allen broeders en zusters van elkaar. We moeten elkaar

niet overladen met titels zoals 'rabbi' of 'meester', maar we mogen in alle eenvoud en vreugde met elkaar omgaan. Zo'n gemeenschap is vanzelf laagdrempelig, en iedereen is gemakkelijk aanspreekbaar. Het is de taak van de herder om te waken over deze eenvoud – ook de eenvoud van de structuren – en de mensen voor te gaan in gebed en dienstbaarheid. Maar de Kerk is geen doel in zich, en is niet gericht op zichzelf. De Kerk is een gemeenschap van pelgrims, van 'mensen onderweg', en de leidraad voor het handelen van de Kerk – naar binnen, maar vooral ook naar buiten – is de dynamiek van het Koninkrijk van de Hemel. Een kerkgemeenschap kijkt niet te veel naar zichzelf – zijn we goed bezig, houden we in alles de kerk in het midden? – maar kijkt omhoog: het visioen van het Koninkrijk van de Hemel heeft haar hoogste aandacht, en de gestalte van Hem 'die is en die was en die komt'.

De lezingen van deze zondag helpen ons om alert te blijven voor waar het in de Kerk werkelijk om gaat. We zijn vaak zo ernstig bezig met bijzaken en met allerlei kleinschalige belangen, dat we helemaal vergeten waartoe we Kerk zijn. Telkens opnieuw moeten we ons hoofd afwenden van onze kleingeestige disputen, en de vraag naar het Koninkrijk van de Hemel centraal stellen? Hoe gaat het dáár aan toe?

De evangelielezing zet ons op het juiste been: in het Koninkrijk van de Hemel gaat het er anders aan toe dan wij gewoon zijn of zouden verwachten. Laten we dat maar als vast uitgangspunt aannemen. We horen Jezus de gelijkenis vertellen van de arbeiders van het eerste en van het laatste uur. Het verhaal begint met een landeigenaar die op zoek is naar werknemers. Vroeg in de morgen trekt hij naar de markt, de plaats waar de arbeiders zich aandienen. Met de eersten die hij aanneemt komt hij een verloning overeen van één denarie (of drachme) per dag: een billijke verloning voor een volledige dag van arbeid. De landeigenaar wil zoveel mogelijk mensen in dienst nemen (of lees: bij zijn project betrekken), en dus gaat hij regelmatig opnieuw naar de markt om te kijken of er nieuwe mensen zijn aangekomen die nog geen werk gevonden hebben. Zo gaat hij dus om 6.00 uur, om 9.00 uur, om 12.00 uur en om 15.00 uur naar de markt, en telkens weet hij nieuwe mensen aan te werven. Wanneer de dag al bijna om is, zo tegen 17.00 uur ('het elfde uur'), gaat hij nogmaals. Er staan waarachtig nog enkele arbeiders te wachten, en de reactie van de landeigenaar klinkt zo heel betrokken: 'Wat staan jullie hier de hele dag werkeloos?' En hij neemt ze in dienst, al is het voor een minimale tijd. Wanneer de avond is gevallen, geeft hij zijn rentmeester opdracht de arbeiders uit te betalen, 'te beginnen met de laatsten'. Zij krijgen één denarie, evenveel als beloofd was aan degenen die vanaf de vroege morgen hebben gewerkt.

Wat is de reactie van de mannen van het eerste uur? Eerst nemen ze hun denarie aan, want binnen is binnen! Vervolgens beginnen ze te morren: 'Waar slaat dat op dat de mannen van het elfde uur evenveel verdienen als wij, de arbeiders van het eerste uur?' En ze sommen de zware omstandigheden op waarin ze hebben moeten werken. Wij, moderne lezers, zijn geneigd de redenering van deze mannen te volgen: we doen een beroep op ons gevoel voor rechtvaardigheid, we vinden dat een uitbetaling van één denarie aan de arbeiders van het elfde uur de hele zaak ondermijnt enz. enz. Maar de landeigenaar is formeel: 'Ik doe met het mijne wat ik verkies. Of ben je soms kwaad omdat ik goed ben?' Met deze pijnlijke confrontatie worden de arbeiders van het eerste uur weggestuurd.

Laten we eerlijk zijn met onszelf: wij zouden zo nooit handelen. Zelfs als mensen van de Kerk zouden wij nooit zo handelen. Want we willen nuchter zijn, en verstandig, en de sociale vrede bewaren, en ga zo maar door. Maar in het Koninkrijk van de Hemel gaat het er dus wel zo aan toe, helemaal anders dan wij vanuit onze buikgevoelens en onze nuchtere analyses geneigd zijn te denken. In het Koninkrijk van de Hemel staat de wereld inderdaad op zijn kop.

De eerste lezing zegt het klaar en duidelijk: 'Uw gedachten zijn niet mijn gedachten, en uw wegen zijn niet mijn wegen – godsspraak van de HEER.' Wat een geruststelling!